

**Diarienummer:** DO 2025/486  
**Handling:** Remissyttrande

**Utbildningsdepartementet**  
u.remissvar@regeringskansliet.se  
u.s.remissvar@regeringskansliet.se

## **Yttrande över Förstärkningsundervisning i skolan - en försöksverksamhet för fler behöriga elever (SOU 2024:94)**

Diskrimineringsombudsmannen (DO) ställer sig i huvudsak positiv till utredningens förslag men med följande synpunkter.

### **Förstärkningsundervisning ska inte ersätta krav om att vidta tillgänglighets- och stödåtgärder**

DO vill understryka vikten av att den förstärkningsundervisning som utredningen föreslår inte ska ersätta utbildningssamordnares ansvar att vidta åtgärder för tillgänglighet enligt diskrimineringslagen eller att elever med särskilda behov ges adekvat stöd enligt skollagen<sup>1</sup>. Om förslagen genomförs anser DO att Skolverket bör ges i uppdrag att särskilt utvärdera och redovisa om det finns risk för att föreslagen förstärkningsundervisning påverkar de krav som finns på utbildningssamordnare att vidta åtgärder för tillgänglighet respektive särskilt stöd eller extra anpassningar.

### **Ett genomgående diskrimineringsperspektiv saknas**

DO saknar en konsekvensanalys i relation till diskrimineringslagen i enlighet med direktivet.<sup>2</sup> Utredningen motiverar detta med hänvisning till att förslaget inte innebär särlösningar för särskilda målgrupper så som nyanlända elever<sup>3</sup>. DO menar på att även om utredningen inte föreslår en särlösning för utvalda grupper påverkar den generella utformningen och genomförandet av utbildningsverksamheten i stort risken för diskriminering. Exempelvis ser DO behov av att inkludera förståelsen för hur diskriminering och andra faktorer kan vara en orsak till elevers

---

<sup>1</sup> 3 kapitlet 2 § skollagen.

<sup>2</sup> SOU2024:94, s.302.

<sup>3</sup> SOU2024:94, s.231.

bristande behörighet till gymnasiet.<sup>4</sup> Ett annat exempel är att betänkandet brister i sin analys om försöksverksamhetens utformning och innehåll ur ett diskrimineringsperspektiv. Särskilt gällande modellen med tillfälliga urvalsgrupper som dels riskerar att vara en särlösning som kan bli stigmatiserande och få diskriminerande effekter för vissa elever, dels kan utmanövrera särskilt stöd och anpassningar enligt diskrimineringslagen för de elever som har rätt till det. Ytterligare exempel är att det i effektutvärdering saknas frågor som fångar upp om modellerna innebär risker för diskriminering.

Eftersom försöksverksamheten omfattar ett stort antal skolor och antal elever, och därmed kan komma att få stora konsekvenser för enskilda elever, ser ombudsmannen behov av att en konsekvensanalys görs redan innan ett eventuellt genomförande av försöksverksamheten.

Vidare föreslår utredningen att Skolverket ska få i uppdrag att driva försöksverksamheten med stöd av en referensgrupp. För att synliggöra diskrimineringsperspektivet i försöksverksamheten är ett medskick från DO att inkludera en bredare grupp av experter i referensgruppen, till exempel företrädare för organisationer i civila samhället som arbetar med olika perspektiv på diskriminerings- och rättighetsfrågor.

DO anser att det är nödvändigt att beakta diskrimineringsperspektivet i den fortsatta beredningen, för att försöksverksamheten på ett fullgott sätt ska kunna ligga till grund för ett varaktigt förslag som främjar alla elevers lika rättigheter och möjligheter och en skola fri från diskriminering.

Beslut i detta ärende har fattats av enhetschefen Cecilia Narby efter föredragning av utredaren Malpuri Groth.

Cecilia Narby

---

<sup>4</sup> Diskrimineringsombudsmannen, årlig rapport 2024, s.72.